Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/1475

9.4.2026

P10_TA(2025)0188

Možnosti zjednodušenia kohéznych fondov

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. septembra 2025 o možnostiach zjednodušenia kohéznych fondov (2024/2106(INI))

(C/2026/1475)

Európsky parlament,

— so zreteľom na články 4, 162, 174 až 178 a 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku ([1]) (nariadenie o spoločných ustanoveniach),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde ([2]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu ([3]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov ([4]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 ([5]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/460 z 30. marca 2020, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 508/2014, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na mobilizáciu investícií v systémoch zdravotnej starostlivosti členských štátov a v iných odvetviach ich hospodárstiev v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 (Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus) ([6]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/925 zo 7. mája 2025 o Nástroji pre rozvoj a rast pohraničných regiónov (BRIDGEforEU) ([7]);

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 ([8]),

([1]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([3]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
([4]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.
([5]) Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
([6]) Ú. v. EÚ L 99, 31.3.2020, s. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
([7]) Ú. v. EÚ L, 2025/925, 19.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/925/oj.
([8]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj.

— so zreteľom na delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov ([9]) (európsky kódexe správania pre partnerstvo),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2024 o vykonávaní územného rozvoja (NSU, hlava III kapitola II) a jeho uplatňovanie v Územnej agende Európskej únie 2030 ([10]),

— so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 24. januára 2025 s názvom Rozpočet EÚ a miestne orientované politiky: návrhy nových mechanizmov navrhovania a vykonávania vo VFR po roku 2027,

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 27. februára 2025 s názvom Posilnenie orientácie politiky súdržnosti na výsledky po roku 2027 – výzvy, riziká a príležitosti ([11]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. februára 2025 s názvom Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu (COM(2025)0046),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 5. decembra 2024 s názvom Revízia Územnej agendy 2030 – Smerom k prístupu, ktorý bude vo väčšej miere integrovaný a občiansky a užšie spätý s politiku súdržnosti ([12]),

— so zreteľom na výročné správy Európskeho dvora audítorov o rozpočtovom roku 2021,

— so zreteľom na správu Európskeho dvora audítorov z 8. júla 2024 s názvom Preskúmanie 03/2024: Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020,

— so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov 22/2024 z 21. októbra 2024 s názvom Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ – Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika vyplývajúceho z toho, že model financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je spojený s nákladmi,

— so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov 13/2024 s názvom Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Postupuje sa s oneskorením a naďalej je ohrozené dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu,

— so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre rozpočet a Výboru pre kontrolu rozpočtu,

— so zreteľom na stanovisko vo forme listu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci,

— so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A10-0138/2025),

A. keďže politika súdržnosti je najdôležitejším investičným nástrojom EÚ na znižovanie hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov a jej dlhodobý charakter nesmie byť ohrozený núdzovými opatreniami alebo zmenami zameranými na zmenu účelu kohéznych fondov na iné priority; keďže finančné prostriedky politiky súdržnosti musia byť naďalej vyhradené na jej hlavné ciele;

B. keďže regionálna spolupráca môže byť katalyzátorom inovácií a odolnosti a nástroje politiky súdržnosti by mali umožňovať, aby takáto spolupráca prosperovala nad rámec územných a administratívnych hraníc;

([9]) Ú. v. EÚ L 74, 14.3.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj.
([10]) Ú. v. EÚ C, C/2024/5704, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5704/oj.
([11]) Ú. v. EÚ C, C/2025/2018, 30.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2018/oj.
([12]) Ú. v. EÚ C, C/2025/773, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/773/oj.

C. keďže politika súdržnosti zohráva kľúčovú úlohu pri realizácii Európskeho piliera sociálnych práv, jeho akčného plánu a hlavných cieľov na boj proti chudobe, zvýšenie miery zamestnanosti a stimuláciu celoživotného vzdelávania; keďže podmienenosť týkajúca sa právneho štátu, ako aj sociálnych noriem a noriem v oblasti ľudských práv je nevyhnutná a nesmie byť oslabená úsilím o zjednodušenie; keďže prístup k finančným prostriedkom politiky súdržnosti musí zaručovať ochranu a začlenenie všetkým ľuďom vo ich regiónoch bez ohľadu na ich pohlavie, vek, štátnu príslušnosť, zdravotný stav, sociálnu triedu, etnickú príslušnosť, sexuálnu orientáciu alebo rodovú identitu;

D. keďže finančné prostriedky politika súdržnosti predstavujú približne 30 % celkového rozpočtu EÚ a slúžia ako kľúčový pilier podpory európskych regiónov a v budúcom viacročnom finančnom rámci (VFR) by mali zostať oddelené a nemali by sa deliť medzi ďalšie fondy, aby sa zaručila ich efektívnosť pri znižovaní územných rozdielov a posilňovaní hospodárskej konvergencie;

E. keďže zjednodušená politika súdržnosti je kľúčom k zabezpečeniu európskej odolnosti, spravodlivej a udržateľnej zelenej a digitálnej transformácie, práva zdržiavať sa (na príslušnom území) pre všetkých občanov EÚ a podpore konkurencieschopnosti EÚ;

F. keďže miestne a regionálne orgány majú najlepšie predpoklady na to, aby identifikovali miestne výzvy a príležitosti, a sú kľúčoví partneri pri plnení politického programu a politiky súdržnosti EÚ, pretože sú zodpovedné za 54 až 58 % celkového objemu verejných investícií, ktoré vlády realizujú;

G. keďže rozvoju kľúčových strategických rámcov, ako sú partnerské dohody, plány spravodlivej transformácie a národné programy reforiem, často chýba koordinovaný prístup a zmysluplné zapojenie príslušných miestnych a regionálnych samospráv;

H. keďže súčasné programové obdobie 2021 – 2027, ktoré vychádza z predchádzajúcich iniciatív zameraných na ďalšie rozširovanie zjednodušeného vykazovania nákladov, má zúžený zoznam politických cieľov a jasnejšiu intervenčnú logiku prostredníctvom ukazovateľov, jednoduchších požiadaviek na podávanie správ a jednotného režimu auditu;

I. keďže politika súdržnosti zostáva jedným z najviditeľnejších a najhmatateľnejších symbolov európskej solidarity a keďže v budúcnosti by sa mala uplatňovať zásada „nenarušiť súdržnosť“, aby sa zabezpečilo, že politika súdržnosti sa bude naďalej zameriavať na svoje hlavné poslanie – znižovanie regionálnych rozdielov a posilňovanie hospodárskej a sociálnej konvergencie v celej EÚ;

J. keďže však riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, prijímatelia a občania stále čelia značnej administratívnej záťaži a výzvam, ktoré ovplyvňujú nielen mieru realizácie projektov, ale podkopávajú aj účinnosť, dôveryhodnosť, vplyv, viditeľnosť a vnímanie politiky súdržnosti ako celku;

K. keďže administratívna záťaž príjemcov pri podávaní žiadostí o projekty podporované z kohéznych fondov a ich realizácii sa s každým obdobím financovania zvýšila, čo má čoraz väčší odrádzajúci účinok, a keďže zložitosť a časová náročnosť procesu podávania žiadostí často vedie k výpočtu nákladov a prínosov, ktorý prijímateľov odrádza od podávania žiadostí, čím sa obmedzuje celková účinnosť a dostupnosť politiky súdržnosti;

L. keďže zjednodušenie finančných prostriedkov politiky súdržnosti by malo dopĺňať ostatné nástroje, aby sa zabezpečila ďalšia harmonizácia a integrácia;

M. keďže pravidlá verejného obstarávania a štátnej pomoci sú jedným z hlavných zdrojov administratívnych nákladov a záťaže, ktoré čiastočne vyplývajú z tzv. gold-platingu vo všetkých členských štátoch, konkrétne z dodatočných požiadaviek ukladaných prijímateľom vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi na nižšej ako celoštátnej úrovni nad rámec požiadaviek vyplývajúcich z ustanovení práva EÚ, ako aj zo zložitého výkladu a uplatňovania všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách ([13]) v rôznych územných kontextoch;

([13]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

N. keďže predchádzajúce obdobia financovania politiky súdržnosti sa opakovane začali príliš neskoro, najmä súčasné obdobie financovania 2021 – 2027, čo vedie k obrovskému tlaku v dôsledku nahromadených platieb a pomalému odlevu finančných prostriedkov politiky súdržnosti;

O. keďže viacero faktorov vrátane oneskorení pri finalizácii legislatívneho balíka a partnerských dohôd a programov, súbežné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, vyvíjajúce sa a zložité regulačné prostredie zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri súčasnej nízkej miere vykonávania politiky súdržnosti vo všetkých členských štátoch;

P. keďže vyvíjajúce sa a zložité regulačné prostredie zásadne bráni včasnému, efektívnemu a účinnému vykonávaniu politiky súdržnosti a keďže táto zložitosť spôsobila, že prístup k financovaniu v rámci politiky súdržnosti je obzvlášť náročný pre menšie miestne orgány, malé a stredné podniky (MSP) a organizácie občianskej spoločnosti v celej EÚ;

Q. keďže zjednodušujúce opatrenia by mali nájsť rovnováhu medzi potrebou jednoduchšieho a lepšieho prístupu k finančným prostriedkom na dosiahnutie udržateľných výsledkov na jednej strane a potrebou chrániť rozpočet EÚ na strane druhej, pričom by sa mali náležite zohľadniť obavy a príspevky inštitucionálnych a neinštitucionálnych zainteresovaných strán, a nemali by byť oslabené opätovným zavedením komplexnosti v rámci požiadaviek na vnútroštátne audity;

R. keďže v nariadení o rozpočtových pravidlách ([14]) sa od Komisie vyžaduje, aby prijala nápravné opatrenia, ako je zjednodušenie platných ustanovení, zlepšenie systémov kontroly a prepracovanie programu alebo dodávateľských systémov, ak je počas plnenia rozpočtu EÚ úroveň chybovosti neustále vysoká;

S. keďže upravený alokačný kľúč s názvom berlínsky vzorec vo svojej súčasnej formulácii uvedenej v prílohe XXVI k nariadeniu o spoločných ustanoveniach, ktorý pridáva k HDP ďalšie zásadné prvky, zatiaľ primerane neodráža skutočné rozdiely;

T. keďže pri každom pokuse Komisie o zjednodušenie politiky súdržnosti sa musí zohľadniť, že zmeny existujúcich vykonávacích postupov môžu byť spočiatku ďalšou záťažou pre správne orgány a prijímateľov;

U. keďže zdieľané riadenie, zásada partnerstva, viacúrovňové riadenie. subsidiarita a miestne orientovaný prístup by mali zostať základným kameňom každej reformy a zjednodušenia politiky súdržnosti; keďže sa ukázalo, že model zdieľaného riadenia je základným pilierom politiky súdržnosti, ktorý zabezpečuje, aby boli finančné prostriedky EÚ prispôsobené osobitným potrebám regiónov a miestnych oblastí, a zároveň podporuje zodpovednosť a iniciatívnosť na všetkých úrovniach riadenia; keďže rámec viacúrovňového riadenia posilňuje spoluprácu medzi EÚ, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi a zabezpečuje, aby sa politiky účinne navrhovali a vykonávali spôsobom, ktorý odráža územnú rozmanitosť a maximalizuje vplyv v praxi;

V. keďže zásada subsidiarity by sa mohla pri financovaní súdržnosti lepšie uplatňovať napríklad zavedením prahových hodnôt, v rámci ktorých by sa mohlo upustiť od určitých povinností a požiadaviek, ako je to v prípade iných fondov EÚ;

W. keďže technické zjednodušenia nástrojov územného rozvoja (ako sú integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou) už boli začlenené do rámca politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027, ale malé projekty stále vykazujú úmerne vyššiu administratívnu záťaž (v prípade prijímateľov) a vyššie administratívne náklady (v prípade orgánov zodpovedných za programy) ako väčšie projekty; keďže je potrebné riešiť obavy Európskeho dvora audítorov týkajúce sa miestneho rozvoja vedeného komunitou, najmä neprimerané administratívne náklady v porovnaní s rozpočtami miestnych akčných skupín;

([14]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

X. keďže vzhľadom na súčasné geopolitické výzvy môže politika súdržnosti zohrávať úlohu pri rozvoji kľúčovej infraštruktúry dvojakého použitia, ktorá slúži civilným potrebám v čase mieru a zároveň zvyšuje územnú odolnosť a reakciu na krízu, a keďže nové priority nemôžu byť na úkor zníženia dlhodobých investícií do hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ ani k nemu nemôžu viesť;

Y. keďže politika súdržnosti dôsledne vykazuje schopnosť absorbovať a účinne investovať prevažne všetky finančné prostriedky EÚ, ktoré na ňu boli pridelené; keďže postupné zvyšovanie platieb ku koncu programového obdobia je neodmysliteľnou súčasťou viacročných plánov, a preto do konca súčasného programového obdobia možno realisticky očakávať podobný pozitívny výsledok;

Z. keďže spolu s pravidelnými auditmi Komisie by sa mala zachovať a posilniť zásada jednotného auditu a mali by sa zaviesť opatrenia na obmedzenie duplicitných kontrol a auditov, ktoré sa prekrývajú s národným dohľadom na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ v prípade toho istého projektu a prijímateľa, a to aj tým, že sa zabezpečí jednotný výklad predpisov a minimalizuje administratívne zaťaženie prijímateľov a riadiacich orgánov;

AA. keďže zásada správneho finančného riadenia si vyžaduje nezávislé audítorské postupy na zabezpečenie súladu s pravidlami EÚ; keďže spoliehanie sa len na vnútroštátny dohľad môže viesť k nezrovnalostiam pri presadzovaní a monitorovaní, čím sa oslabí jednotné uplatňovanie finančnej kontroly vo všetkých členských štátoch a v konečnom dôsledku ohrozí ochrana finančných záujmov EÚ;

AB. keďže je nevyhnutné zabezpečiť spoľahlivé mechanizmy auditu, aby sa pri používaní finančných prostriedkov EÚ zachovala zodpovednosť, vysledovateľnosť a účinnosť, čo pomáha predchádzať podvodom, zlému riadeniu a nezrovnalostiam vo vnútroštátnych systémoch dohľadu;

AC. keďže politika súdržnosti musí zostať odolná voči podvodom, korupcii a akýmkoľvek pokusom o odklon prostriedkov od jej pôvodného poslania a dohodnutých programových priorít na investície, ktoré slúžia osobitným súkromným alebo stranícko-politickým záujmom; keďže na tento účel sa musia posilniť podmienky a zabudované mechanizmy na predchádzanie nezrovnalostiam vrátane podvodov, ich odhaľovanie a nápravu; keďže riadne uplatňovanie zásady partnerstva, požiadaviek na transparentnosť a politík boja proti podvodom má zásadný význam;

AD. keďže prekrývajúce sa priority Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a politiky súdržnosti, poukazujú na fragmentáciu financovania EÚ a zdôrazňujú potrebu zjednodušeného a súdržného prístupu;

AE. keďže článok 20 NSU už umožňuje aktivovať dočasné opatrenia v dôsledku mimoriadnych alebo nezvyčajných okolností;

1. zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú politika súdržnosti za posledných päť rokov zohrávala pri riešení viacrozmerných núdzových situácií a sociálno-ekonomických výziev, a to pružným spôsobom, ktorý posilňuje solidaritu medzi jej členskými štátmi; domnieva sa však, že neustále zmeny regulačného rámca narušili jeho strategické zameranie; zdôrazňuje, že treba zachovať vysoké ambície, pokiaľ ide o jeho dlhodobé investície a miestne orientované dôvody a priority, dodržiavať zásadu „nenarušiť súdržnosť“ a zamerať sa na rast, tvorbu pracovných miest a sociálne služby, aby bolo možné čeliť výzvam spojeným s nerovnováhou medzi regiónmi EÚ, zlepšovaním kvality života, spravodlivou, zelenou a digitálnou transformáciou, vytváraním kvalitných pracovných miest, odstraňovaním chudoby so zameraním na chudobu detí a krízou v oblasti bývania;

2. varuje pred systematickým presmerovávaním kohéznych fondov na reakciu na krízy, pretože to oslabuje ich hlavný cieľ posilňovania hospodárskej, územnej a sociálnej súdržnosti, znižovania regionálnych rozdielov a podpory udržateľného rozvoja, keďže financovanie je na tento účel obmedzené; namiesto toho vyzýva na vytvorenie stáleho posilneného a špecializovaného núdzového nástroja v rozpočte EÚ, ktorým sa zabezpečí rýchla a koordinovaná reakcia na budúce krízy bez toho, aby sa ohrozila štrukturálna integrita politiky súdržnosti s cieľom zabezpečiť, aby sa mohla využívať na jej hlavné ciele;

3. trvá na tom, že všetky budúce reformy musia podporovať zdieľané riadenie, viacúrovňové riadenie a miestne orientovaný prístup, aby sa zabezpečila účinnosť; okrem toho vyzýva na modernú, decentralizovanú a posilnenú politiku súdržnosti tým, že sa do centra pozornosti postavia ľudia a budú ju podporovať silné partnerstvá na všetkých úrovniach, keďže je to nevyhnutné na zachovanie a podporu jednoty EÚ v kontexte rastúcich geopolitických výziev; trvá na záväznom uplatňovaní zásady partnerstva, ako sa uvádza v článku 8 NSU, a na jej prísnom overovaní Komisiou;

4. uznáva dôležité zjednodušujúce opatrenia, ktoré už boli zavedené v programovom období 2021 – 2027, a najmä posilnené digitálne nástroje pre e-súdržnosť, širšiu harmonizáciu pravidiel vo viacerých fondoch, zvýšenú flexibilitu pri riadení programov a zefektívnenie pravidiel oprávnenosti; zdôrazňuje, že treba prejsť od hybridnej a papierovej správy k plne digitálnym procesom, čím sa zvýši efektívnosť a uľahčí elektronická komunikácia medzi prijímateľmi a riadiacimi orgánmi; domnieva sa, že toto zjednodušenie čiastočne oslabilo niekoľko faktorov vrátane pracovného zaťaženia v dôsledku oneskorení v programovaní na roky 2021 – 2027, častých zmien nariadení počas tohto obdobia, zložitých viacvrstvových predpisov o audite a kontrolách, ako aj tzv. gold-platingu, pričom záťaž uložená prijímateľom, ktorá ide nad rámec požiadaviek EÚ, tomuto procesu zjednodušovania bránila;

5. zdôrazňuje, že digitalizácia riadenia, podávania správ, monitorovania a auditu fondov Únie je nevyhnutná na zlepšenie prístupu potenciálnych prijímateľov a na zefektívnenie a sprehľadnenie riadenia fondov;

6. zdôrazňuje, že zjednodušenie by malo byť hlavnou zásadou politiky súdržnosti; zdôrazňuje, že úsilie o zjednodušenie sa musí zamerať predovšetkým na zníženie zaťaženia prijímateľov, uľahčenie ich prístupu k finančným prostriedkom a zníženie administratívnej práce, odstránenie zbytočnej duplicity procesov; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby zabránili tzv. gold-platingu – pridávaniu zbytočných vnútroštátnych pravidiel k požiadavkám EÚ – čím sa zavádza dodatočná záťaž pre prijímateľov; konštatuje, že vykonávanie pravidiel štátnej pomoci v členských štátoch môže v niektorých prípadoch zvýšiť zložitosť, a zdôrazňuje, že ďalšími faktormi prispievajúcimi k oneskoreniam bolo prekrývanie programových období 2014 – 2020 a 2021 – 2027, ako aj zriadenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;

7. zdôrazňuje, že zjednodušená regulácia politiky súdržnosti je kľúčom k zabezpečeniu lepšieho vykonávania; domnieva sa, že neskoré prijatie odvetvových právnych predpisov a zdĺhavý proces prijímania programových dokumentov viedli k oneskoreniam vo vykonávaní počas predchádzajúcich programových období, a preto vyzýva Komisiu, aby včas predložila návrhy na finančné obdobie 2028 – 2034, aby sa regionálne programy mohli schváliť rýchlo po začiatku budúceho VFR; odporúča preskúmať, či by sa niektoré technické predpisy a požiadavky mohli z NSU vyňať a začleniť do súboru usmernení/príručky s cieľom, aby riadiace orgány a prijímatelia nadobudli istotu a vytvorili si rutinné postupy; pripomína, že v dôsledku nedostatočnej istoty pri vykonávaní nástrojov financovania majú správne orgány v súlade so zásadou obozretnosti často tendenciu vykladať nejasné ustanovenia reštriktívnejšie;

8. vyjadruje znepokojenie nad nedostatočnou komplementaritou financovania EÚ s viac než 50 viacročnými programami v rokoch 2021 – 2027, ako aj nad tým, že rastúci podiel – v súčasnosti 40 % – je centrálne riadený v rámci súčasného VFR, a domnieva sa, že celkový rozpočet vyčlenený na politiku súdržnosti by sa mal zachovať alebo dokonca zvýšiť, aby politika súdržnosti primerane uspokojovala budúce investičné potreby; zdôrazňuje potrebu účinnej koordinácie financovania EÚ a vnútroštátnych finančných prostriedkov a prízvukuje, že akýkoľvek budúci regulačný rámec musí zahŕňať dôkladné posúdenie jeho administratívneho vplyvu; vyzýva Komisiu, aby podporovala najlepšie postupy, hodnotila vnútroštátne systémy členských štátov a prijala opatrenia na odstránenie postupov, ktoré spôsobujú zbytočnú zložitosť; opätovne potvrdzuje zásadnú úlohu európskych štrukturálnych a investičných fondov pri znižovaní regionálnych rozdielov a zlepšovaní územnej dostupnosti a prepojenosti, najmä v znevýhodnených oblastiach, ako sú vidiecke, ostrovné, horské, najvzdialenejšie a východné pohraničné regióny;

9. vyzýva Komisiu, aby v nadchádzajúcich návrhoch, ktorými sa zjednoduší navrhovanie novej politiky súdržnosti, podporovala a zaručila decentralizovaný prístup zdola nahor, zabezpečila povinné konzultácie s miestnymi a regionálnymi samosprávami a partnermi, ako sa uvádza v článkoch 3 a 4 európskeho kódexu správania pre partnerstvo vrátane organizácií občianskej spoločnosti a MSP;

10. domnieva sa, že lepšia koordinácia medzi fondmi spravovanými jasnejším, súdržnejším, koordinovanejším a harmonizovanejším rámcom pre rôzne kohézne fondy by mohla pripraviť pôdu pre efektívnejšiu a flexibilnejšiu politiku súdržnosti vrátane jednotného súboru pravidiel a jedného audítorského záznamu pre vykonávanie, monitorovanie a kontrolu; domnieva sa, že jednotné, integrované IT rozhranie pre príjemcov v každom členskom štáte, ktoré by pokrývalo všetky fázy programového cyklu a umožňovalo by jednoduché elektronické výmeny údajov a dokumentov, podporované automatizovaným nástrojom na podávanie správ a podliehajúce dôkladnému posúdeniu vplyvu, by mohlo v tejto súvislosti priniesť pridanú hodnotu a zvýšiť transparentnosť poskytovaním pravidelných a ľahko dostupných aktualizácií o výsledkoch projektov v rámci politiky súdržnosti; domnieva sa, že by sa malo zabrániť vytváraniu nových malých oddelených fondov, aby sa nepodporovala ďalšia fragmentácia nástrojov financovania a vytváranie paralelných štruktúr; domnieva sa, že finančné prostriedky defragmentované svojím rozsahom môžu byť v niektorých prípadoch účinnejšie pri vykonávaní riešení strategických výziev EÚ;

11. uznáva potenciál vytvorenia jednotnej európskej platformy zlúčenej s národnými platformami pri ďalšej revízii po roku 2027, ktorá prijímateľom, najmä malým prijímateľom, umožní rýchly prístup k rôznym fondom EÚ; domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali príjemcom poskytovať všetky potrebné informácie na prístup k finančným prostriedkom EÚ prostredníctvom tejto platformy, a to aj zabezpečením výmeny údajov v reálnom čase o konečných príjemcoch finančných prostriedkov vrátane lepšieho zberu údajov a vytvorenia spoločných prehľadov monitorovania v rámci programov politiky súdržnosti; domnieva sa, že to môže byť potrebné na zlepšenie akceptácie a informovanosti medzi príjemcami a mohlo by to mať potenciál zvýšiť transparentnosť, zabrániť dvojitému financovaniu a posilniť finančnú kontrolu vrátane odhaľovania podvodov;

12. trvá na tom, že všetky nové IT systémy alebo iné digitálne platformy zavedené v programovom období po roku 2027 by mali pomôcť zefektívniť žiadosti o zber údajov a nemali by pridávať dodatočné alebo opakujúce sa požiadavky na údaje o žiadateľoch;

13. zdôrazňuje však, že zvýšená flexibilita by nemala byť na úkor dlhodobého strategického plánovania a stability investícií do súdržnosti a nemala by viesť k finančnej neistote a väčšej zložitosti pre konečných príjemcov; vyzýva na zabezpečenie toho, aby všetky úpravy priorít financovania počas programového obdobia po roku 2027 zostali zosúladené s cieľmi regionálneho rozvoja;

14. opakuje svoju podporu pre nariadenie BRIDGEforEU a zdôrazňuje, že je potrebné ďalšie zjednodušenie, najmä v cezhraničných programoch, pomocou prispôsobených riešení, ktoré zohľadňujú osobitné hospodárske, sociálne a geopolitické výzvy, ktorým cezhraničné regióny čelia; zdôrazňuje, že politika súdržnosti musí naďalej podporovať a zjednodušovať cezhraničnú, nadnárodnú a medziregionálnu spoluprácu;

15. domnieva sa, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a začlenenie rodového hľadiska by sa mali podporovať vo všetkých fázach navrhovania a vykonávania programov v budúcom rámci politiky súdržnosti; vyzýva na dôslednejšie využívanie nástroja na sledovanie rodového rozpočtovania všetkými členskými štátmi a zdôrazňuje, že opatrenia na zjednodušenie nesmú oslabovať úsilie o uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti;

16. domnieva sa, že súčasné vymedzenie pojmu „podnik v ťažkostiach“ vytvára neprimeranú záťaž pre organizácie a zbytočné komplikácie pre inovácie, konkurencieschopnosť a potenciálnych konečných prijímateľov kohéznych fondov, a preto by sa malo zrevidovať;

17. poukazuje na to, že aktívne a povinné zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do prípravy, programovania, vykonávania, monitorovania a hodnotenia projektov v oblastiach, ktoré spravujú, je základným predpokladom úspešného a prispôsobeného zjednodušenia; zdôrazňuje, že bez silného partnerstva s miestnou a regionálnou úrovňou a bez posilnenia ich administratívnych kapacít hrozí, že politika súdržnosti sa stane nadmerne centralizovaným procesom s príliš malým vplyvom na vyvážený rozvoj európskych regiónov;

18. vyzýva Komisiu, aby preskúmala začlenenie posúdenia územného a správneho dosahu do európskeho semestra; zdôrazňuje, že európsky semester by mal byť v súlade s cieľmi politiky súdržnosti podľa článkov 174 a 175 ZFEÚ, a vyzýva na účasť regiónov na plnení týchto cieľov a na silnejší územný prístup; zdôrazňuje, že regionálny HDP na obyvateľa musí zostať hlavným kritériom na určovanie prostriedkov pridelených členským štátom v rámci politiky súdržnosti, a domnieva sa, že regionálny HDP na obyvateľa by mohol byť prípadne doplnený ďalšími regionálnymi sociálno-ekonomickými ukazovateľmi (napr. sociálnymi, demografickými atď.), ktoré pomôžu presnejšie zohľadniť sociálno-ekonomickú situáciu regiónov s cieľom ďalej znižovať sociálne a územné rozdiely – a to aj v rámci regiónov – a umožniť účinnejšie cielené investície tam, kde sú najviac potrebné;

19. domnieva sa, že národné kontaktné miesta z programov priameho riadenia by sa mali začleniť do vnútroštátneho a regionálneho programovania kohéznych fondov a fondov na rozvoj vidieka s cieľom podporiť synergie a posilniť budovanie kapacít v rámci centrálne a spoločne riadených programov pôsobiacich na tých istých územiach a v tých istých oblastiach politiky;

20. podporuje využívanie integrovaných nástrojov regionálneho rozvoja, ako sú integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou, a navrhuje preskúmať možnosti zamerané na zvýšenie podielu rozpočtu politiky súdržnosti na integrované územné investície, miestny rozvoj vedený komunitou alebo iné územné nástroje pre všetky regióny – a to aj s prihliadnutím na osobitné potreby vidieckych a odľahlých oblastí a východných pohraničných regiónov EÚ so zameraním na projekty schopné účinne riešiť skutočné územné potreby; odporúča preskúmať návrhy na riešenie problémov a technickú pomoc pri vykonávaní stratégií a príprave štúdií; domnieva sa, že čoraz väčšiemu počtu iniciatív integrovaného územného rozvoja – v rámci politiky súdržnosti a rozvoja vidieka a mimo nej – často chýbajú konkrétne väzby na európske štrukturálne a investičné fondy, čo môže obmedzovať ich trvalý vplyv;

21. odmieta akúkoľvek formu centralizačnej alebo racionalizačnej reformy plánovania politiky súdržnosti zhora nadol a opakuje, že viacúrovňové riadenie, subsidiarita, zdieľané riadenie a miestne orientovaný prístup musia zostať jej základnými zásadami; domnieva sa, že hoci Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol navrhnutý tak, aby poskytoval rýchlu reakciu na hospodárske výzvy, jeho vykonávanie sa stretlo s viacerými ťažkosťami vrátane nízkej miery čerpania, oneskorení pri vyplácaní finančných prostriedkov a nedostatočnej transparentnosti v procese prideľovania prostriedkov; uznáva však určitý pozitívny vývoj v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, najmä zavedenie noriem pre ekologické investície a zásady „nespôsobovať významnú škodu“; upozorňuje na skutočnosť, že v programoch v rámci priameho riadenia vyplácanie finančných prostriedkov členským štátom nemusí nevyhnutne odrážať množstvo a význam stanovených míľnikov a cieľov;

22. zdôrazňuje, že centralizovaný model odhalil niekoľko nedostatkov, najmä pokiaľ ide o vysledovateľnosť, zodpovednosť, efektívnosť a dlhodobý vplyv financovania EÚ ([15]); zdôrazňuje, že medzi ne patrí nedostatočné zapojenie miestnych a regionálnych samospráv a občianskej spoločnosti, ako aj oneskorenia, obmedzená transparentnosť a riziká nedokončenia opatrení; varuje, že absencia spoľahlivých monitorovacích mechanizmov a jasných požiadaviek na audit môže ohroziť dôveryhodnosť a dlhodobý vplyv finančných nástrojov EÚ; požaduje prísnejší dohľad a väčšie zosúladenie medzi vyplácaním prostriedkov a overenými výsledkami s cieľom zabezpečiť, aby finančné prostriedky EÚ prinášali občanom a sociálnym a hospodárskym aktérom konkrétne výhody; zdôrazňuje, že viacúrovňové riadenie umožňuje rozvoj prispôsobených riešení pre všetky regióny, a zdôrazňuje význam inkluzívnych procesov spoločného navrhovania, do ktorých sú zapojené miestne a regionálne samosprávy;

([15]) Ú. v. EÚ C 114, 29.3.2023, s. 5, Ú. v. EÚ C, C/2024/5471, 10.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5471/oj, (body 53 – 56).

23. nesúhlasí s myšlienkou jednotného národného programu, pretože nedostatočne zahŕňa miestne a regionálne samosprávy a je vzdialený od situácie v teréne, a pretože by ohrozil alebo dokonca odstránil schopnosť politiky súdržnosti zohľadniť rozličné potreby odvetvových politík, makroregionálnych, vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych cieľov a špecifík nástrojov; trvá na tom, že využívanie miestne orientovaných programov riadených z regionálnej úrovne NUTS 2 ([16]) bolo kľúčom k riešeniu skutočných potrieb v praxi a k účinnému znižovaniu regionálnych sociálno-hospodárskych rozdielov v minulosti, a preto musí byť aj v budúcnosti naďalej oporou politiky súdržnosti;

24. zdôrazňuje význam spolupráce, výmeny poznatkov a budovania kapacít pre miestne a regionálne samosprávy vrátane investícií do ich technických a administratívnych kapacít; varuje, že bez silného partnerstva s miestnymi a regionálnymi samosprávami hrozí, že politika súdržnosti sa stane príliš centralizovanou a menej účinnou pri podpore vyváženého regionálneho rozvoja; zdôrazňuje, že úsilie o zjednodušenie by malo podporovať úlohu miestnych a regionálnych samospráv, ktoré sú kľúčové pre úspešnú realizáciu projektov financovaných EÚ, najmä v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu a programov Interreg; zdôrazňuje, že posilnenie zapojenia miestnych a regionálnych samospráv, a to aj vo fáze programovania, je kľúčom k zabezpečeniu účinnosti, územného významu a odolnosti politiky súdržnosti; požaduje vyvážený prístup, ktorý zjednodušuje postupy a zároveň zachováva viacúrovňové riadenie a územnú pridanú hodnotu miestnej a regionálnej angažovanosti;

25. uznáva, že mechanizmy založené na výkonnosti môžu byť nápomocné pri zefektívňovaní politiky súdržnosti a jej väčšej orientácii na výsledky; varuje však pred prísnym alebo univerzálnym zavedením tohto modelu v kontexte programového obdobia 2028 – 2034; zdôrazňuje, že hoci takéto mechanizmy môžu stimulovať účinnosť, musia zohľadňovať osobitosti rôznych výdavkových odvetví a rôznorodosť konečných príjemcov, najmä v oblastiach, ako je výskum, sociálne politiky a miestna infraštruktúra, kde krátkodobé merateľné výsledky nemusia v plnej miere zachytiť dlhodobý vplyv;

26. varuje, že súčasné modely založené na výkonnosti sa často opierajú o centralizované riadiace štruktúry, čo môže brániť kapacite regionálnych a miestnych orgánov účinne riešiť konkrétne územné potreby; zdôrazňuje, že akékoľvek budúce uplatňovanie vykonávania založeného na výkonnosti by nemalo byť na úkor základných zásad politiky súdržnosti, ako je viacúrovňové riadenie, subsidiarita a miestne orientovaný prístup, a musia ho sprevádzať výrazne silnejšie záruky na zabezpečenie riadneho hospodárenia s finančnými prostriedkami EÚ;

27. vyzýva Komisiu, aby prijala flexibilný a vyvážený rámec financovania, v ktorom sa kombinuje financovanie založené na výsledkoch a tradičné financovanie založené na nákladoch, čo umožní riešenia prispôsobené miestnym podmienkam; podporuje intenzívnejšie využívanie jednorazových platieb na základe čiastkových cieľov, ako sa uplatňuje v programe Kreatívna Európa, pričom treba zároveň zabezpečiť, aby si regionálne a miestne orgány zachovali autonómiu potrebnú na vykonávanie politiky súdržnosti;

28. osobitne uznáva, že orgány, organizácie občianskej spoločnosti a MSP by nemali byť negatívne zasiahnuté zavedením modelov založených na výkonnosti, najmä s prihliadnutím na obmedzenia ich priemerných finančných zdrojov na predbežné financovanie opatrení alebo vyrovnávania potenciálnych strát v prípade nedosiahnutia cieľov;

29. uznáva, že problémy s likviditou odrádzajú potenciálnych príjemcov vrátane miestnych orgánov, ktorí v niektorých členských štátoch trpia nedostatkom fiškálnej a rozpočtovej autonómie, od toho, aby sa uchádzali o projekty financované v rámci politiky súdržnosti; vyzýva preto na výrazné a prispôsobené zvýšenie predbežného financovania v takýchto prípadoch, ako aj vo vidieckych, cezhraničných a ostrovných oblastiach s cieľom podporiť rýchle vyplácanie finančných prostriedkov politiky súdržnosti spolu so zjednodušením pravidiel spolufinancovania;

([16]) NUTS (nomenklatúra územných jednotiek pre štatistické účely) je klasifikačný systém EÚ na označovanie regiónov krajín na štatistické účely. „NUTS 2“ sa vzťahuje na základné regióny (pre regionálne politiky).

30. víta návrh Komisie uvedený v jej preskúmaní politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 v polovici trvania, aby sa na programy v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu v regiónoch úrovne NUTS 2, ktoré hraničia s Ruskom, Bieloruskom alebo Ukrajinou, mala vzťahovať možnosť jednorazovej zálohovej platby vo výške 9,5 % prostriedkov pridelených na program a možnosť 100 % financovania z EÚ. naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla dodatočné opatrenia na riešenie potrieb východných pohraničných regiónov EÚ;

31. je znepokojený pravidelnými správami zainteresovaných strán o neuplatňovaní horizontálnych zásad členskými štátmi pri príprave dohôd o partnerstve; navrhuje, že revízia európskeho kódexu správania by sa mala priamo začleniť do NSU s cieľom zabezpečiť jeho záväzný charakter a zahrnúť programy priameho riadenia s územným vplyvom; vyzýva Komisiu, aby prísne presadzovala uplatňovanie zásady partnerstva, preskúmala opatrenia na posilnenie právomocí Európskeho parlamentu v oblasti dohľadu a monitorovania partnerských dohôd a programov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že členské štáty budú vykonávať pravidelný dohľad, a to aj nad partnermi počas monitorovania a výberu odborníkov s cieľom zaručiť spôsobilosť a predchádzať podvodom;

32. pripomína význam prísneho uplatňovania finančných pravidiel EÚ vo všetkých programoch a u všetkých prijímateľov s cieľom zabrániť všetkým formám podvodov, konfliktu záujmov, korupcii, dvojitému financovaniu a praniu špinavých peňazí; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhli ďalšie opatrenia s cieľom predchádzať dvojitému financovaniu a zamedziť mu, na rozšírenie príležitostí pre integrované projekty, zabezpečiť interoperabilitu nástrojov na hĺbkovú analýzu údajov a minimalizovať povinnosti na uchovávanie údajov pre riadiace orgány; opätovne vyzýva Komisiu, aby zaviedla povinné používanie IT nástrojov, ako je systém včasného odhaľovania a vylúčenia (EDES) a ARACHNE, pre všetky fondy EÚ, vrátane fondov na zdieľané hospodárenie, a zabezpečila lepšie využívanie nových technológií s cieľom zvýšiť kontrolu a chrániť rozpočet EÚ pred podvodmi a zneužitím finančných prostriedkov; zdôrazňuje, že treba zaručiť rovnováhu medzi zjednodušením a ochranou rozpočtu EÚ; pripomína, že úsilie o zjednodušenie by malo byť v súlade so zásadami dobrej správy vecí verejných, verejného obstarávania a kontroly, čo sú všetko kľúčové prvky na zachovanie sociálnych a environmentálnych kondicionalít a zásad právneho štátu;

33. vyzýva Komisiu, aby rovnako ako pri programe Horizont Európa vypracovala štúdie o synergii medzi kohéznymi fondmi a odvetvovými programami;

34. požaduje priamejší prístup regionálnych a miestnych orgánov, ako aj miest a mestských orgánov k finančným prostriedkom EÚ, okrem iného rozšírením využívania integrovaných územných investícií a zameraním sa na projekty zamerané na sociálnych a hospodárskych partnerov; vyzýva Komisiu, aby preskúmala dodatočné spôsoby zabezpečenia toho, aby miestne a regionálne samosprávy, občianska spoločnosť a iní príjemcovia mohli naďalej využívať finančné prostriedky EÚ v prípadoch porušovania zásady právneho štátu národnými vládami bez toho, aby sa oslabilo uplatňovanie nariadenia o podmienenosti právnym štátom ([17]); zdôrazňuje, že finančné prostriedky sa nesmú prerozdeliť na iné programy, aby sa zachovala integrita rozhodnutia o pozastavení, kým sa nedosiahnu jeho ciele a nesplnia všetky podmienky prístupu k financovaniu;

35. okrem toho nabáda na vytvorenie stálej poradenskej siete, ktorá by koordinovala svoju prácu s už jestvujúcimi programami alebo štruktúrami na pomoc obciam pri zvládaní zložitosti vykonávania politiky súdržnosti;

36. víta nástroje, ako je súbor nástrojov EÚ pre vidiek, ktorých cieľom je usmerňovať prijímateľov prostredníctvom dostupných programov; zdôrazňuje však, že potreba takýchto jednotných kontaktných miest poukazuje na nadmernú zložitosť súčasných štruktúr, ktoré sú pre mnohých prijímateľov naďalej nedostupné, najmä pre malé verejné orgány;

([17]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

37. zdôrazňuje naliehavú potrebu navýšiť investície do budovania účinných a primeraných administratívnych kapacít s vyčlenenými finančnými zdrojmi a technickou pomocou, najmä pre miestne a regionálne samosprávy vrátane miestnych a regionálnych samospráv v ostrovných a odľahlých oblastiach, a s osobitným zameraním na regióny s historicky nízkou mierou čerpania s cieľom podporiť decentralizované a efektívne riadenie a využívanie finančných prostriedkov EÚ;

38. vyzýva na posilnenie nástrojov technickej pomoci v rámci politiky súdržnosti, ako sú nástroje vytvorené v spolupráci medzi Európskou investičnou bankou a Komisiou s cieľom podporiť kapacity strategického plánovania pre územné investície, ako aj cielenú poradenskú podporu pri identifikácii, plánovaní a príprave projektov; uznáva ústrednú úlohu finančných nástrojov na podporu konkurencieschopnosti vo všetkých regiónoch EÚ a na využívanie súkromných aj verejných finančných prostriedkov;

39. zdôrazňuje, že úspech politiky súdržnosti závisí od výhľadových a inkluzívnych stratégií, riadneho zapojenia zainteresovaných strán a občianskej spoločnosti a riadnej správy vecí verejných; uznáva, že treba podporovať prístupy k riadeniu založené na výsledkoch vrátane používania merateľných ukazovateľov a modelov teórie zmien pri hodnotení programov; zdôrazňuje, že je dôležité vyčleniť osobitné zdroje na budovanie kapacít sociálnych partnerov a pre organizácie občianskej spoločnosti s cieľom posilniť ich úlohu pri dobrej správe a využívaní finančných prostriedkov EÚ;

40. žiada Komisiu, aby v novom rámci štátnej pomoci navrhla ďalšie zjednodušenie uplatňovania pravidiel štátnej pomoci v prípade medziodvetvového financovania súvisiaceho so súdržnosťou, ktoré kombinuje finančné prostriedky EÚ a vnútroštátne prostriedky (napríklad pri financovaní z viacerých zdrojov v rámci Európskeho sociálneho fondu plus a EFRR), s cieľom znížiť množstvo chýb a administratívnu záťaž na vnútroštátnej a regionálnej úrovni a zároveň zvýšiť účinnosť investícií v rámci politiky súdržnosti v praxi a zabrániť narušeniu trhu; vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či by programy zdieľaného riadenia mohli v niektorých prípadoch mať prospech z podobných výnimiek z pravidiel štátnej pomoci ako na programy v rámci priameho riadenia, ako je Horizont Európa alebo Nástroj na prepájanie Európy;

41. naliehavo vyzýva Komisiu, aby v súvislosti s nadchádzajúcou revíziou európskej smernice o verejnom obstarávaní ([18]) ďalej podporovala využívanie sociálnej doložky a kolektívne vyjednávanie; zdôrazňuje, že verejní obstarávatelia musia vylúčiť z verejných súťaží hospodárske subjekty, ktoré sa zapojili do trestnej činnosti; žiada, aby pravidlá, ktorými sa riadi politika súdržnosti, umožňovali prideľovanie verejných prostriedkov len tým podnikom, ktoré rešpektujú práva pracovníkov a platné pravidlá týkajúce sa pracovných podmienok;

42. domnieva sa, že by mala posilniť zásada jednotného auditu a pripomína, že uplatňovanie prístupu jednotného auditu závisí v praxi od hodnovernej a spoľahlivej audítorskej práce vykonávanej audítorskými orgánmi v členských štátoch; zdôrazňuje, že v budúcej politike súdržnosti by sa mal zaviesť revidovaný, posilnený a jednotný prístup k auditom a kontrolám a že tento prístup by sa mal zamerať na zníženie chybovosti aj miery podvodov posilnením preventívnych (ex ante) kontrol na začiatku rozpočtového obdobia s cieľom znížiť nedostatky a riziká v oblasti kontroly; zdôrazňuje, že je dôležité zosúladiť tento prístup s odporúčaniami Európskeho dvora audítorov, najmä pri posilňovaní finančného riadenia, zlepšovaní efektívnosti výdavkov a zabezpečovaní toho, aby sa neopakovali chyby zistené v predchádzajúcich programových obdobiach;

43. požaduje jednotnejší výklad nariadení audítorskými orgánmi v celej EÚ a vo všetkých fondoch a zasadzuje sa za stratégiu auditu viac založenú na riziku s cieľom zabrániť zbytočnej duplicite a zároveň zabezpečiť účinný finančný dohľad a predchádzanie podvodom; zdôrazňuje, že programy vykonávané členskými štátmi, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus podmienenosti právnym štátom alebo postup podľa článku 7, alebo ktoré sa nepripojili k Európskej prokuratúre, musia podliehať prísnejšej kontrole;

([18]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

44. vyzýva Komisiu, aby navrhla štandardizáciu a širšie využívanie zjednodušených možností vykazovania nákladov a financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, a zdôrazňuje ich kľúčovú úlohu pri znižovaní administratívnej záťaže, znižovaní chybovosti a zlepšovaní plnenia; odporúča rozšíriť tieto mechanizmy, najmä zjednodušením požiadaviek vo verejnom obstarávaní, overovaní a auditových prahových hodnotách; zdôrazňuje ich užitočnosť v kontexte, v ktorom sú ciele jasne overiteľné, najmä v prípade menších príjemcov, ako sú miestne orgány, organizácie občianskej spoločnosti a miestne akčné skupiny, alebo v projektoch, do ktorých sú zapojené mikropodniky a subjekty sociálneho hospodárstva, na zníženie byrokracie a urýchlenie vykonávania; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti zamerané na zavedenie zjednodušených postupov podávania správ a auditu pre miestne orgány s menej ako 100 000 obyvateľmi a pre príjemcov vo vidieckych oblastiach, na ostrovoch a v najvzdialenejších regiónoch EÚ s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi zjednodušením a riadnym finančným riadením;

45. domnieva sa, že je potrebná zmena v prístupe k auditom a kontrolám, a to odklonom od využívania štatistickej extrapolácie finančných opráv s cieľom jasne rozlišovať medzi neúmyselnými chybami a podvodmi, aby sa zabezpečilo, že takéto opravy sa budú zameriavať len na prípady systémových nezrovnalostí a úmyselného podvodu, a aby sa zabránilo nadmernému pracovnému zaťaženiu alebo finančnému tlaku na príjemcov a riadiace orgány; zdôrazňuje, že administratívna a finančná záťaž súvisiaca s finančnou kontrolou a audítorskou činnosťou, ako aj následné opatrenia by mali byť vždy úmerné objemu finančných prostriedkov a súvisiacim rizikám;

46. vyzýva Komisiu, aby preskúmala rôzne možnosti zlepšenia komplementárnosti fondov EÚ, a to aj opätovným začlenením komunitných intervencií a intervencií miestneho rozvoja z EPFRV do NSU;

47. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, Európskemu dvoru audítorov, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a národným a regionálnym parlamentom členských štátov.